

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 334

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 2 mai 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 189 din 28 martie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal	2–3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 5 din 11 februarie 2019 (Completul competent să judece recursul în interesul legii).....	4–14
ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE	
Cuantumul total al sumelor provenite din finanțările private ale partidelor politice în anul 2018, conform Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale — Partidul Uniunea Salvați România	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 189**

din 28 martie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Gheorghe Deaconeasa în Dosarul nr. 2.081/310/2010 al Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.002D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care, având în vedere considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 676 din 6 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.081/310/2010, **Curtea de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal**, excepție ridicată de Gheorghe Deaconeasa într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cauze penale în apel în care se fac cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 297 alin. (1) din Codul penal.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul nu a stabilit un prag valoric al pagubei în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, ceea ce nu permite delimitarea de celelalte forme ale răspunderii juridice. În esență, neconstituționalitatea vizează lipsa de previzibilitate și accesibilitate a dispozițiilor legale criticate față de modul de definire a infracțiunii de abuz în serviciu sub aspectul consecințelor produse.

6. Curtea Constituțională a statuat prin considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016 că din perspectiva principului „ultima ratio” este necesar ca atingerea adusă valorii sociale ocrotite să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, pentru a fi justificată aplicarea unei sancțiuni penale. Obligația legiuitorului de a doza folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită este amintită și în jurisprudența Curții Constituționale.

7. **Curtea de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** opinează că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate,

aspectul vizând lipsa unui prag valoric în incriminarea infracțiunii de abuz în serviciu intrând în competența puterii legislative.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul** face trimitere la Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal și la Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017 prin care Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi. Drept urmare, deși, în final, se face trimitere la dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, se apreciază că excepția ridicată în prezenta cauză este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 297 alin. (1) sunt constituționale. Astfel, referitor la pretinsa încălcare a art. 16 alin. (1) din Constituție, se apreciază că nu poate fi reținută, întrucât, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice nu presupune uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Încălcarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite. Inegalitatea care rezultă din diferența de situații poate justifica reguli distincte, în funcție de scopul legii. Or, în cazul de față, prevederile de lege criticate se aplică tuturor destinatarilor normei criticate fără privilegii și fără discriminări (Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, Decizia nr. 107 din 13 iunie 2000 și Decizia nr. 781 din 17 noiembrie 2015).

11. Referitor la invocarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că aplicarea cerinței procesului echitabil se impune numai în legătură cu procedura de desfășurare a procesului, iar nu și în ceea ce privește cadrul juridic sancționator al faptelor, adică în materia dreptului substanțial. Nici din cuprinsul art. 21 alin. (3) din Constituție și nici din cel al art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului nu se poate desprinde concluzia că aplicarea cerinței procesului echitabil ar trebui să excedeze necesității asigurării garanțiilor procesuale, spre a se intra în materii din câmpul dreptului substanțial.

12. În plus, s-a mai menționat că infracțiunea de abuz în serviciu nu aduce atingere principiului legalității.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor,

concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 297 alin. (1) cu denumirea marginală *Abuzul în serviciu* din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.*”

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) și (5) referitor la separația și echilibrul puterilor în stat și la calitatea legilor, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul intern și internațional, art. 16 referitor la *Egalitatea în drepturi*, art. 20 referitor la *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil și art. 23 alin. (12) referitor la principiul legalității pedepsei, precum și dispozițiile art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* și art. 7 — *Nicio pedeapsă fără lege*, ambele din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, și prin care s-a statuat că dispozițiile art. 246 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

18. Cu acea ocazie s-a reținut că în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul „ultima ratio”. Cu alte cuvinte, Curtea a apreciat că, în materie penală, acest principiu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit (alte măsuri de ordin civil, administrativ etc. fiind improprie în realizarea acestui deziderat),

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Gheorghe Deaconescu în Dosarul nr. 2.081/310/2010 al Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Ploiești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 martie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

iar nu ca având semnificația că legea penală trebuie privită ca ultimă măsură aplicată din perspectivă cronologică. Mai mult, măsurile adoptate de legiuitor pentru atingerea scopului urmărit trebuie să fie adecvate, necesare și să respecte un just echilibru între interesul public și cel individual. Curtea a reținut că din perspectiva principiului „ultima ratio” în materie penală nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

19. Pe de altă parte, infracțiunea de abuz în serviciu este o infracțiune de rezultat, urmarea imediată a săvârșirii acestei fapte fiind cauzarea unei pagube ori a unei vătămări a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice. Curtea a constatat că legiuitorul nu a reglementat un prag valoric al pagubei și nici o anumită intensitate a vătămării, ceea ce a determinat instanța de contencios constituțional să concluzioneze că, indiferent de valoarea pagubei sau intensitatea vătămării rezultate din comiterea faptei, dacă sunt îndeplinite și celelalte elemente constitutive, fapta poate fi calificată drept infracțiune.

20. Așa fiind, Curtea a constatat că sarcina aplicării principiului „ultima ratio” revine, pe de-o parte, legiuitorului, iar, pe de altă parte, organelor judiciare chemate să aplice legea. Astfel, responsabilitatea de a reglementa și aplica, în acord cu principiul anterior menționat, prevederile privind „abuzul în serviciu” ține atât de autoritatea legiuitoare primară/delegată (Parlament/Guvern), cât și de organele judiciare (Ministerul Public și instanțele judecătorești).

21. Drept urmare, **Curtea a reținut că, dată fiind natura omisiunii legislative relevate, nu are competența de a complini acest viciu normativ, întrucât și-ar depăși atribuțiile legale, acționând în sfera exclusivă de competență a legiuitorului primar sau delegat.**

22. În concluzie, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, deoarece actul de sesizare a fost pronunțat la data de **6 iunie 2017**, deci ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a **Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016**, respectiv data de **8 iulie 2016**. În acest sens, Curtea mai arată că prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, s-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, criticate pentru aceleași motive ca și în prezenta cauză.

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 5

din 11 februarie 2019

Dosar nr. 2.715/2018

Ilie Iulian Dragomir — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale
 Laura Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile
 Eugenia Voicheci — președintele Secției a II-a civile

Corina Corbu — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Geanina Cristina Arghir — judecător la Secția penală
 Leontina Șerban — judecător la Secția penală
 Alexandra Iuliana Rus — judecător la Secția penală
 Ionuț Mihai Matei — judecător la Secția penală
 Luciana Mera — judecător la Secția penală
 Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală
 Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală
 Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală
 Marius Dan Foițoș — judecător la Secția penală
 Lavinia Valeria Lefterache — judecător la Secția penală
 Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală
 Valentin Horia Șelaru — judecător la Secția penală
 Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală
 Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală
 Nina Ecaterina Grigoraș — judecător la Secția I civilă
 Mihaela Tăbărcă — judecător la Secția I civilă
 Rodica Zaharia — judecător la Secția a II-a civilă
 Mirela Polițeanu — judecător la Secția a II-a civilă
 Gheza Attila Farmathy — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mădălina Elena Grecu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 2.715/1/2018 este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 27¹ și art. 27² alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de domnul procuror Cosmin Grancea.

Dezbaterile asupra recursului în interesul legii au avut loc la termenul de la 14 ianuarie 2019, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, parte integrantă din prezenta, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a stabilit ca dată a pronunțării termenul de astăzi, când, în aceeași componență, a stabilit următoarele:

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii formulat de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a susținut că în

practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar în ce privește problema de drept supusă interpretării unitare, și anume stabilirea datei săvârșirii infracțiunii, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp.

Problematica juridică născută ar decurge din evidențierea a trei orientări jurisprudențiale în materie.

2. Examenul jurisprudenței naționale în materie

Examenul jurisprudenței actuale în materie a evidențiat mai multe orientări cu privire la data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor intenționate la care elementul material al laturii obiective constă într-o singură acțiune, dar în cazul cărora urmarea imediată (paguba, folosul necuvenit care constituie rezultatul prevăzut de norma de incriminare) se realizează într-un anumit interval de timp, uneori îndelungat.

În cazul acestor infracțiuni există un moment al consumării dat de producerea primei urmări (spre exemplu: plata primului preț supraevaluat în cazul contractului de mentenanță, plata primei pensii necuvenite) și un moment în care s-a produs ultima urmărire a infracțiunii (exemplu: plata ultimelor servicii de mentenanță, plata ultimei pensii).

a) Într-o orientare majoritară a practicii s-a considerat că termenul de prescripție începe să curgă de la data la care s-a realizat elementul material al laturii obiective a infracțiunii (data acțiunii). Astfel de decizii există în cazul infracțiunii de abuz în serviciu în care urmarea imediată a fost ulterioară acțiunii, în cazul infracțiunii de înșelăciune constând în inducerea în eroare a Caselor de pensii cu privire la perioada de cotizare (printr-o acțiune unică de depunere a unor adeverințe falsificate), urmată de plata succesivă a pensiei pentru o perioadă de timp.

b) Într-o a doua orientare a practicii s-a reținut că data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este data la care s-a produs o primă pagubă, chiar dacă aceasta se produce în continuare și ulterior.

c) Potrivit celei de-a treia opinii, data la care începe să curgă termenul de prescripție este data la care s-a produs în mod definitiv urmarea imediată.

3. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 14/C2/294/III-5/2018 procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat că în toate cazurile de practică judiciară ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii elementul material al laturii obiective este compus dintr-o unică acțiune care nu se prelungește în timp (fapta funcționarului public de a îndeplini un act prin încălcarea unei legi, fapta funcționarului de a lua o decizie prin care s-a produs un folos pentru o rudă, acțiunea de inducere în eroare prin prezentarea unor acte false).

Urmarea imediată în cazul acestor infracțiuni se produce într-un interval de timp independent de vreo acțiune a autorului

infracțiunii (contractele încheiate nelegal de funcționarul public se execută și astfel paguba se majorează, persoana angajată ca urmare a unui conflict de interese primește în mod periodic salariu și astfel avantajele patrimoniale se măresc, victima infracțiunii de înșelăciune efectuează prestațiile periodice și astfel paguba se majorează). Totodată, procurorul general a precizat că pentru a determina momentul de la care curge termenul de prescripție trebuie mai întâi calificate infracțiunile arătate (infracțiuni progresive, infracțiuni continue, infracțiuni continuate sau infracțiuni simple).

În acest punct s-a precizat că infracțiunea se consumă în momentul în care s-a produs paguba sau folosul patrimonial.

Totodată s-a arătat că producerea pagubei sau realizarea folosului patrimonial este o condiție a laturii obiective a infracțiunii. Amplificarea rezultatului (cuantumul pagubei, folosului) se produce fie prin diverse acte succesive de executare a unor contracte, fie prin executarea deciziei luate ca urmare a activității materiale unice.

În contra calificării ca infracțiuni continuate a infracțiunilor ce fac obiectul prezentei sesizări s-a susținut că poate fi adus argumentul în sensul că există o singură acțiune a autorului infracțiunii.

Astfel, cu privire la infracțiunea de înșelăciune, „săvârșită prin prezentarea de acte de studii false la angajarea într-o funcție, prin declarații mincinoase în vederea încasării alocației de stat pentru copii ori prin prezentarea de acte de vechime în muncă false în scopul obținerii pensiei sau a ajutorului social, când încasarea sumelor se face în mod periodic”, s-a arătat că Tribunalul Suprem prin Decizia de îndrumare nr. 5/1972 a decis că este o infracțiune continuată și termenul de prescripție curge de la data încasării ultimei sume necuvenite: „În cazul înșelăciunii în paguba avutului obștesc săvârșită în una dintre modalitățile analizate, când încasarea sumelor necuvenite s-a făcut în mod periodic, infracțiunea este continuată.

În asemenea cazuri, autorul concepe un plan unitar pentru inducerea în eroare a persoanei vătămate în vederea obținerii plății periodice a sumelor de bani necuvenite, astfel că în momentul luării hotărârii a avut reprezentarea, în concret, a activității infracționale, în ansamblul ei, existând deci unitate de rezoluție.

Fiecare încasare a sumei necuvenite constituie continuarea activității inițiale de inducere în eroare a celui care face plata, întrucât de fiecare dată autorul, prin pretinderea plății și reticența sa în a declara că sumele aferente acestor plăți nu i se cuvin, săvârșește o faptă care întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune în paguba avutului obștesc. Această concluzie se impune, deoarece dispozițiile art. 215 din Codul penal (anterior n.n.) cer pentru existența infracțiunii de înșelăciune îndeplinirea următoarelor condiții: inducerea în eroare în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos material injust și cauzarea unei pagube.

În modalitățile sus-arătate de săvârșire a infracțiunii de înșelăciune în paguba avutului obștesc, inducerea în eroare are loc cu ocazia prezentării, de către infractor, a actelor de studii sau de vechime în muncă false ori a declarației mincinoase, precum și de fiecare dată, prin pretinderea plății și reticența sa în a declara că nu i se cuvine, atunci când încasează primul salariu, alocația de stat pentru copii, pensia sau ajutorul social, cât și ulterior, ori de câte ori primește sumele necuvenite.

Ca atare, cu ocazia încasării periodice a fiecărei sume necuvenite se săvârșesc, pe baza aceleiași rezoluții, fapte de înșelăciune în paguba avutului obștesc, deoarece de fiecare dată se realizează condițiile existenței infracțiunii.

În consecință, termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la data încasării ultimei sume necuvenite.”

Din examinarea practicii judiciare invocate procurorul general a susținut că decizia Tribunalului Suprem sus-menționată este în general ignorată. În susținerea punctului de vedere s-a arătat că, pe de o parte, este greu de acceptat că autorul pretinde plata de fiecare dată când încasează alocația/pensia/ajutorul social, întrucât, în cele mai multe cazuri, banii sunt depuși într-un cont, neexistând nicio pretindere.

Pe de altă parte, s-ar putea argumenta că autorul infracțiunii (fie că este funcționarul abuziv, fie că este autorul infracțiunii de înșelăciune) săvârșește infracțiunea prin omisiune la fiecare plată succesivă (prin neluarea măsurilor pentru împiedicarea acesteia), întrucât el a creat prin acțiunea sa anterioară (acțiunea de inducere în eroare, actul nelegal întocmit) o stare de pericol pentru valoarea protejată, stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.

Ar fi astfel îndeplinite condițiile infracțiunii comise prin omisiune, reglementate de art. 17 lit. b) din Codul penal.

Acceptarea acestui argument ar însemna însă impunerea unei obligații pentru autorul infracțiunii de a aduce la cunoștință activitatea sa infracțională anterioară.

Referindu-se la *infracțiunile progresive*, s-a arătat că sunt progresive acele infracțiuni al căror element material se amplifică treptat, fie ca urmare a unor procese interne autonome, fie prin adăugarea unor acte materiale. (Constantin Duvac, George Antoniu, Tudorel Toader — coordonatori, *Explicațiile Noului Cod penal*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, pagina 350.)

În cazul infracțiunilor ce fac obiectul prezentei sesizări, rezultatul nu se amplifică prin adăugarea unor acte materiale. De asemenea, amplificarea rezultatului nu este rezultatul unor procese interne (naturale) autonome (spre exemplu, suferința fizică produsă prin infracțiunea de lovire se agravează), ci este rezultatul unor împrejurări externe — spre exemplu, executarea succesivă a unor contracte.

Spre deosebire de acestea, în cazul infracțiunii progresive făptuitorul nu poate face nimic pentru a împiedica amplificarea rezultatului, ceea ce nu este cazul infracțiunilor la care rezultatul se amplifică prin executarea succesivă a unor contracte (abuz în serviciu, conflict de interese). În cazul acestor din urmă infracțiuni, spre deosebire de cazul infracțiunilor progresive, făptuitorul poate alege/poate controla perioada de timp când se produce rezultatul chiar în momentul în care acționează nelegal.

Potrivit altor autori: „infracțiunea progresivă este aceea formă a unității legale de infracțiune în cazul căreia, după atingerea momentului consumativ specific unei anumite infracțiuni, are loc, fără o nouă intervenție a autorului, o amplificare în timp a urmării produse, ce atrage o încadrare juridică mai gravă”. (Florin Streteanu, Daniel Nițu, *Drept penal, Partea generală*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2018, pagina 83.)

Or, în cazul infracțiunilor indicate nu este neapărat necesar să se producă o încadrare mai gravă sau, după caz, nu este posibil (conflictul de interese) ori nu a fost posibil o perioadă de timp (în cazul înșelăciunii, între data intrării în vigoare a noului Cod penal și data adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016).

Totodată, infracțiunea progresivă se comite adesea cu praeterintenție, pe când infracțiunile ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii sunt infracțiuni intenționate.

Prin urmare, s-a concluzionat că în speță nu sunt incidente prevederile privind infracțiunea progresivă.

Infracțiunea continuă se caracterizează prin prelungirea în chip natural a acțiunii sau inacțiunii ce constituie elementul material al laturii obiective, după consumare, până la intervenția unei forțe contrare. (Constantin Mitrache, Cristian Mitrache,

Drept penal român, Partea generală, Editura Universul Juridic, București, 2005, pagina 252.)

În cazul infracțiunilor continue urmarea este concomitentă cu acțiunea.

Or, în cazul infracțiunilor de conflict de interese, abuz în serviciu, înșelăciune, activitatea infracțională, acțiunea (*verbum regens*) ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii nu se desfășoară continuu, fără întreruperi, ci este o activitate instantanee.

În cazul infracțiunilor arătate, rezultatul activității infracționale este cel care se prelungește în timp. Rezultatul (paguba, folosul) este ulterior acțiunii.

Nu sunt aplicabile, așadar, nici dispozițiile privind curgerea termenului de prescripție în cazul infracțiunilor continue.

Rezultă că, în ipoteza în care nu se acceptă teza infracțiunii comise săvârșite prin omisiune (infracțiunea continuată), infracțiunile arătate mai sus sunt infracțiuni simple.

Cu referire la inaplicabilitatea Deciziei de îndrumare nr. 1 din 20 iunie 1987 a Plenului Tribunalului Suprem, procurorul general a arătat că, în cuprinsul deciziei, la pct. 1 se menționează: „*În cazurile când legea penală prevede că anumite efecte juridice se produc în raport cu data săvârșirii infracțiunii, prin această expresie se înțelege data actului de executare ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii, iar nu data consumării acesteia prin producerea rezultatului.*”

Această decizie nu este însă una de aplicabilitate generală, ci se referă la situația infracțiunilor progresive, care nu beneficiau de o reglementare expresă anterior intrării în vigoare a noului Cod penal.

Astfel, în cuprinsul deciziei, Tribunalul Suprem se referă la lipsa prevederii în legea penală a ceea ce se înțelege prin „data săvârșirii infracțiunii”, art. 144 din vechiul Cod penal nefiind lămuritor.

Decizia face referire la curgerea termenului de prescripție pentru infracțiunile continue și cele continuate, arătându-se că ele „se consideră săvârșite, în sensul art. 122 alin. (2), la data epuizării laturii obiective a acestora, indiferent de data producerii rezultatului”, precizând că: „*Aceeași soluție se impune și în cazul infracțiunilor ce se comit instantaneu, de regulă printr-un singur act de executare, cum sunt cele contra vieții, integrității corporale și sănătății, data săvârșirii acestora neputând fi decât aceea a executării acțiunii ce constituie latura lor obiectivă, iar termenul de prescripție urmând a se socoti de la această dată.*”

Decizia analizează și celelalte instituții, arătându-se că legea penală mai favorabilă, prescripția răspunderii penale, amnistia și grațierea se raportează la data actului de executare, chiar dacă rezultatul s-a produs ulterior. În fiecare dintre aceste cazuri Tribunalul Suprem exemplifică aplicarea instituției respective și de fiecare dată exemplul se referă la infracțiunile contra persoanei (atunci când sunt infracțiuni progresive).

De asemenea, în doctrină a arătat că soluția Tribunalului Suprem se referă doar la situația infracțiunilor progresive, aceasta fiind și concluzia care se desprinde din Expunerea de motive a noului Cod penal.

Referindu-se la data săvârșirii infracțiunii de la care începe să curgă termenul de prescripție, procurorul general a arătat că prin data săvârșirii infracțiunii se înțelege data finalizării urmării imediate a infracțiunii, respectiv data producerii definitive a pagubei sau data realizării definitive a folosului patrimonial.

Prin data săvârșirii infracțiunii nu se poate înțelege data acțiunii/inacțiunii.

În susținerea acestui punct de vedere, procurorul general a făcut trimitere la dispozițiile art. 154 alin. (2) din Codul penal care se referă la data săvârșirii infracțiunii, precizând că este necesar

să fie vorba de o infracțiune ca să curgă termenele de prescripție, așadar latura obiectivă să fie completă.

Prin excepție, în cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, iar în cazul celor progresive de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii.

În susținerea acestui raționament s-a arătat că, dacă prin data săvârșirii infracțiunii s-ar fi înțeles data săvârșirii/încetării acțiunii sau inacțiunii, cele două ipoteze [art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, pe de o parte, și art. 154 alin. (2) teza a II-a și alin. (3) din Codul penal, pe de altă parte] nu ar fi avut nevoie de reglementare distinctă, întrucât ele s-ar fi referit la același lucru. Ar fi fost suficient un singur text care să facă referire la data acțiunii.

Așadar, prin data săvârșirii infracțiunii nu se poate înțelege data acțiunii sau inacțiunii, ci data la care s-a realizat în mod complet latura obiectivă, respectiv s-a produs paguba sau folosul patrimonial.

Totodată, procurorul general a susținut că prin data săvârșirii infracțiunii nu se poate înțelege doar data consumării (data realizării primului folos patrimonial sau data la care s-a produs prima pagubă dintre cele succesive), ci data producerii tuturor efectelor — data la care s-a finalizat urmarea imediată a infracțiunii.

În argumentare s-a arătat că fiecare pagubă sau folos coroborat cu acțiunea inițială a făptuitorului face să fie întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin urmare, întrucât termenul de prescripție curge de la data săvârșirii infracțiunii, nu există vreun temei pentru ca elementele ale infracțiunii să nu fie incluse în conținutul acesteia.

S-a concluzionat în sensul că data producerii ultimei componente a pagubei este data săvârșirii infracțiunii.

Sub un alt aspect s-a precizat că, de cele mai multe ori, legea leagă momentul curgerii termenului de prescripție de momentul epuizării urmării infracțiunii, momentul producerii rezultatului final (infracțiunea continuată, infracțiunea continuă, infracțiunea de obicei), întrucât acțiunea și rezultatul sunt îndeobște concomitente.

Singura excepție o constituie infracțiunile progresive, în cazul cărora făptuitorul, odată ce a săvârșit actul, nu ar mai putea împiedica producerea rezultatului.

Or, în cazul infracțiunilor simple arătate, executarea succesivă a contractului și obținerea folosului patrimonial/produceria pagubei au fost prevăzute și urmărite de inculpați în momentul îndeplinirii actului nelegal sau în momentul inducerii în eroare.

Prin urmare, pentru identitate de rațiune, s-a concluzionat că și în cazul infracțiunilor cu executare imediată, dar în cazul cărora paguba/folosul patrimonial se realizează într-un anumit interval de timp, momentul finalizării urmării imediate este momentul de început al curgerii termenului de prescripție.

4. Opinia specialiștilor consultați

4.1. **Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca — Facultatea de Drept** — Catedra de drept penal, în punctul de vedere comunicat, a arătat că rezolvarea problemei de drept ce face obiectul prezentei cauze depinde de corecta stabilire a naturii juridice a infracțiunilor în cauză.

S-a opinat că infracțiunile analizate în cauză reprezintă o specie a infracțiunii progresive și urmează regimul prevăzut de art. 154 alin. (3) din Codul penal în privința termenului de prescripție.

În argumentarea acestui punct de vedere s-a arătat că în cazul acestor infracțiuni actul de executare nu se prelungește în timp (ceea ce exclude apartenența lor la categoria infracțiunilor continue), dar, ulterior consumării, urmarea infracțiunii cunoaște o amplificare, în absența unei noi acțiuni

tipice comise de subiectul activ. Această caracteristică este necesară și suficientă pentru calificarea infracțiunii în discuție ca aparținând categoriei infracțiunilor progresive, iar elementele care par să o diferențieze de o infracțiune progresivă „clasică” sunt doar rezultatul unor aparențe.

În susținerea punctului de vedere s-a precizat că, în mod obișnuit, în doctrină se asociază infracțiunii progresive o modificare de încadrare juridică, atrasă de agravarea rezultatului.

În acest context s-a subliniat că respectiva modificare a încadrării juridice nu este de esență infracțiunii progresive, ci un element prin prisma căruia se relevă importanța practică a acestei categorii de infracțiuni. Astfel, calificarea juridică mai severă, atrasă de rezultatul final mai grav absoarbe calificarea inițială a faptei, fiind în prezența unei unități de infracțiune. Această problemă nu se pune atunci când încadrarea inițială este identică cu încadrarea realizată pe baza rezultatului mai grav.

Prin urmare, s-a concluzionat, sub aspectul naturii juridice, că o infracțiune este sau nu progresivă în funcție de agravarea în timp a urmărilor inițiale — în absența unei noi intervenții a agentului — și nu în funcție de modificarea încadrării juridice ca efect al agravării.

Totodată, s-a arătat că un alt aspect întâlnit în mod frecvent în cazul infracțiunilor progresive este absența unui control al autorului asupra agravării rezultatului inițial. S-a opinat că aceasta nu este o trăsătură de esență infracțiunii progresive, putând fi întâlnite ipoteze de infracțiuni progresive în care acest control există.

Așadar, s-a concluzionat în sensul că nu se poate pune semnul egalității între condiția ca autorul să nu mai comită o acțiune tipică ulterior momentului producerii primei urmări și absența oricărei posibilități a acestuia de a influența cursul causal pe perioada agravării urmărilor inițiale. Această din urmă posibilitate există sau nu în funcție de circumstanțele concrete și nu este de natură a influența calificarea infracțiunii ca progresivă.

În plus, nici în cazul infracțiunilor care fac obiectul sesizării în prezenta cauză nu există întotdeauna un astfel de control al autorului. Așa de pildă, după încheierea actului prejudiciabil pentru o instituție publică, funcționarul își încetează activitatea cu respectiva instituție, astfel că în perioada în care se fac plățile succesive pe baza respectivului act el nu mai avea nicio posibilitate de a interveni pentru sistarea lor.

Pentru toate aceste considerente s-a susținut că infracțiunile în discuție apar ca fiind infracțiuni progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul lor curge de la data ultimului act de executare, potrivit art. 154 alin. (3) din Codul penal.

Totodată, pornind de la natura și rațiunea instituției prescripției răspunderii penale, deoarece prescripția sancționează pasivitatea statului în valorificarea dreptului său de a-l trage la răspundere penală pe autorul unei infracțiuni — *jus puniendi*, această sancțiune nu poate opera decât în prezența unei asemenea pasivități, cu alte cuvinte atunci când autoritățile judiciare ar fi putut interveni pentru tragerea la răspundere penală a autorului și nu au făcut acest lucru. Așadar, termenul de prescripție nu poate curge decât din momentul în care autorul a comis o infracțiune, susceptibilă de a atrage răspunderea penală.

În contextul analizei arătate s-a concluzionat în sensul că termenul de prescripție curge de la data acțiunii în măsura în care această acțiune întrunește cel puțin trăsăturile unei tentative incriminate, de pildă, în cazul infracțiunilor de înșelăciune (art. 244 din Codul penal) sau abuz în serviciu

prevăzut de art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, a căror tentativă este incriminată. În schimb, în cazul unei infracțiuni de uzurpare a funcției (art. 300 din Codul penal), folosirea funcției pentru favorizarea altei persoane (art. 301 din Codul penal) sau abuz în serviciu (art. 297 din Codul penal), în absența incriminării tentativei, tipicitatea faptei este realizată doar din momentul producerii uneia din urmările prevăzute de lege, astfel că anterior acestui moment nu se poate vorbi de răspundere penală și de prescrierea ei.

S-a apreciat că această interpretare este susținută și de formularea art. 154 alin. (2) din Codul penal, care menționează că dată de la care începe să curgă termenul de prescripție data săvârșirii infracțiunii.

Or, potrivit art. 174 din Codul penal, prin *săvârșirea unei infracțiuni* se înțelege comiterea cel puțin a unei tentative de către autor. La rândul ei, referirea din art. 154 alin. (3) din Codul penal la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii are ca premisă existența la acea dată a unei fapte tipice, susceptibile de o anumită încadrare juridică, în măsura în care la acel moment nu putem reține nici măcar tipicitatea unei tentative, lipsește prima încadrare juridică, în raport cu care să fie analizată apoi agravarea urmărilor. În consecință, într-o astfel de situație, prescripția va începe să curgă doar de la momentul la care se realizează tipicitatea unei fapte, adică de la momentul producerii primei urmări.

Prin urmare, data săvârșirii infracțiunii, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp (spre exemplu: abuz în serviciu, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane) este data ultimului act de executare, în măsura în care acțiunea sau inacțiunea corespunde cel puțin unei tentative incriminate.

În măsura în care tentativa infracțiunii respective nu este incriminată, termenul de prescripție curge de la data consumării infracțiunii (data primei urmări tipice).

4.2. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași — Facultatea de Drept în punctul de vedere a comunicat, în esență, că termenul de prescripție a răspunderii penale apte a fi angajate în sarcina unei persoane, pentru o infracțiune pe care a săvârșit-o, va începe să fie calculat, în mod obligatoriu (ca regulă), din primul moment în care conduita efectiv adoptată de respectiva persoană poate fi calificată/încadrată juridic drept ilicit penal (curgerea termenului în cauză vizând să producă, astfel, drept efect, tocmai înlăturarea răspunderii penale care poate fi angajată în sarcina subiectului activ al infracțiunii, ca urmare a săvârșirii acesteia).

În acest sens s-a făcut referire la dispozițiile art. 154 alin. (2) din Codul penal teza I care prevăd că termenele de prescripție a răspunderii penale încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. Prin excepție de la această regulă, legiuitorul a dispus expres [art. 154 alin. (2) tezele II—IV din Codul penal] faptul că, în unele cazuri limitativ enumerate, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este amânată până la un moment ulterior, precis stabilit. Este ipoteza infracțiunilor continue, a celor continuate și a celor, de obicei, în cazul cărora data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul epuizării (și, după caz: data încetării acțiunii sau inacțiunii; data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni; data săvârșirii ultimului act).

Stabilit fiind că termenul de prescripție a răspunderii penale pentru o infracțiune începe să curgă (ca regulă) de la data săvârșirii infracțiunii, s-a apreciat că se impune identificarea momentului la care o infracțiune se consideră a fi săvârșită.

Astfel, conform dispozițiilor art. 174 din Codul penal: „*Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.*”

Așadar, momentul la care se consideră săvârșită o infracțiune (implicit momentul de la care începe să curgă, ca regulă, termenul de prescripție a răspunderii penale raportat la aceasta) este primul moment de la care fapta concret comisă dobândește relevanță penală, după caz: momentul consumării sau chiar și momentul de la care se poate reține comiterea tentativei respectivei infracțiuni. În acest ultim caz, desigur, sunt avute în vedere doar ipotezele incriminărilor în raport cu care tentativa este posibilă și (în plus) relevantă penal (incriminată/pedepsibilă) — în art. 174 din Codul penal legiuitorul se referă la „(...) *faptele pe care legea le pedepsește ca tentativă*”.

Prin urmare, în acest punct, s-a concluzionat:

— în cazul infracțiunilor la care tentativa nu este posibilă sau la care tentativa, deși este posibilă, nu este relevantă penal (nu este incriminată/pedepsibilă), termenul de prescripție a răspunderii penale va începe să curgă de la momentul consumării (primul moment de la care fapta concret săvârșită devine relevantă penal ca infracțiune), dacă respectiva infracțiune nu se integrează între cele la care, prin excepție (în baza unei dispoziții legale exprese), data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este amânată până la un moment ulterior [anume: infracțiune continuă, continuată sau de obicei — art. 154 alin. (2) din Codul penal];

— în cazul infracțiunilor la care tentativa este posibilă și relevantă penal (incriminată/pedepsibilă), termenul de prescripție a răspunderii penale va începe să curgă de la momentul configurării faptei concret săvârșite drept tentativă (primul moment de la care fapta efectiv comisă devine relevantă penal ca infracțiune) — moment care poate coincide sau nu (din punct de vedere temporal) cu data consumării faptei.

Referitor la clasificarea formelor unității de infracțiune s-au menționat formele aparținând unității infracționale naturale (respectiv: infracțiunea simplă, infracțiunea continuă și infracțiunea deviată) și forme aparținând unității infracționale legale (respectiv: infracțiunea continuată, infracțiunea complexă, infracțiunea de obicei și infracțiunea progresivă).

Separat însă de această departajare de principiu s-a susținut că unele dintre aceste forme de unitate infracțională se raportează la norme de incriminare care se califică ca atare în respectivele forme de unitate infracțională încă de la un nivel abstract de referință (prin simpla consultare a normei de incriminare, separat de luarea în considerare a anumitor situații particulare/cazuri determinate din spețe concrete), altele se conturează exclusiv în urma manierei faptice concrete în care s-au săvârșit anumite fapte incriminate, în spețe punctual determinate.

În prima categorie (forme de unitate infracțională originare/primare/care se conturează la nivel abstract) s-au menționat: infracțiunea simplă, infracțiunea continuă, infracțiunea complexă și infracțiunea de obicei.

În a doua categorie (forme de unitate infracțională secundare/derivate/care se conturează exclusiv în urma analizei modului de săvârșire a unei infracțiuni la nivel concret) s-au menționat: infracțiunea continuată, infracțiunea progresivă și infracțiunea deviată.

Sub acest aspect s-a concluzionat în sensul că o normă de incriminare descrie, la bază, o activitate care poate fi încadrată,

după caz, ori ca infracțiune continuă ori ca infracțiune complexă ori ca infracțiune de obicei ori (în ipoteza în care niciuna dintre aceste alternative nu poate fi reținută) ca infracțiune simplă.

Ulterior săvârșirii sale concrete, într-o anumită speță determinată, o infracțiune poate fi calificată doar în una dintre aceste forme (caz în care și pe plan concret se menține exclusiv încadrarea faptei în acea formă de unitate infracțională care se configura încă de la nivelul planului abstract) sau poate ajunge să se manifeste corespunzător vreuneia dintre formele de unitate infracțională din a doua categorie (continuată, progresivă sau deviată).

Cu titlu de exemplu s-a arătat că o infracțiune continuă se poate comite și în formă continuată, la fel cum o infracțiune complexă se poate săvârși, la rândul ei, în formă continuată (sau poate exemplifica un caz de infracțiune deviată) ori poate ajunge să se manifeste în mod progresiv (o tâlhărie care a dus la moartea victimei, în condițiile în care decesul persoanei vătămate se produce la o oarecare perioadă de timp ulterior producerii actului de violență în scopul sustragerii bunului).

De asemenea, în mod similar, o infracțiune care este, la origine, simplă poate ajunge să se comită, în concret, în formă continuată (spre exemplu, un furt în varianta-tip — care este, în abstract, o infracțiune simplă — poate fi comis în mod continuat) sau poate ajunge să se manifeste deviat sau progresiv (de pildă: o lovire/vătămare corporală — care este, în abstract, o infracțiune simplă — poate ajunge să se transforme în lovire cauzatoare de moarte, dacă victima decedează la o oarecare perioadă de timp după realizarea actului de lovire/vătămare corporală, fiind întrunite imperativele de natură subiectivă presupuse de această încadrare juridică; sau o acțiune de omor — corespunzătoare infracțiunii simple de omor, forma-tip — care inițial nu a produs instantaneu decesul, atrăgând încadrarea juridică inițială de tentativă de omor a faptei comise, poate deveni progresivă dacă, după trecerea unei anumite perioade de timp, conduce — cu menținerea legăturii cauzale — la producerea decesului, cu urmarea reîncadrării juridice a faptei ca infracțiune consumată de omor).

Totodată, o infracțiune (care la origine este fie simplă, fie continuă, fie complexă, fie, teoretic, chiar și de obicei) poate ajunge să se manifeste în formă progresivă atunci când, după încetarea săvârșirii elementului material (acțiune sau inacțiune) și apariția unei prime urmări imediate, relevante penal (corespunzătoare unei anumite încadrări juridice determinate), rezultatul (urmarea imediată) se amplifică, în timp, singur(ă)/în mod progresiv (fără o nouă intervenție determinantă, sub formă de activitate relevantă penal, din partea subiectului activ).

Împrejurarea că în urma acestei amplificări progresive a rezultatului se ajunge (de regulă) la o reîncadrare juridică a faptei comise (într-o altă infracțiune sau într-o formă mai gravă a aceleiași infracțiuni) a fost apreciat un aspect de ordin secundar, neesențial, al definirii infracțiunii progresive, o chestiune care nu este de esența infracțiunii progresive, ci doar o consecință adeseori produsă în cazul acestui tip de unitate infracțională (este de evidențiat diferența dintre o consecință adeseori întâlnită — producerea unui rezultat mai grav care atrage o nouă încadrare juridică a faptei progresive — și o cerință esențială obligatorie de care depinde însăși calificarea faptei comise drept infracțiune progresivă).

În susținerea acestui punct de vedere s-a făcut trimitere, cu titlu de exemplu, la o infracțiune simplă (așadar, instantanee), precum este (de principiu) înșelăciunea sau abuzul în serviciu, care ajunge să producă urmări care se amplifică progresiv (de pildă, un prejudiciu cu acumulare succesivă), și s-a susținut că respectiva infracțiune urmează a fi calificată drept progresivă

(originar este o infracțiune simplă — în abstract — care a ajuns să se comită în formă progresivă — în concret).

Această soluție, s-a apreciat, se menține indiferent dacă, prin acumulare progresivă, urmarea (prejudiciul) ajunge (în unele cauze) sau nu (în alte cauze) să depășească plafonul de la care se poate aprecia că s-au produs consecințe deosebit de grave (ceea ce ar atrage o reîncadrare juridică a faptelor comise, prin aplicarea dispozițiilor art. 256¹ din Codul penal sau art. 309 din Codul penal).

Altfel, calificarea infracțiunii comise drept progresivă (sau nu) — așadar încadrarea acesteia din punct de vedere (inclusiv) teoretic/științific/obiectiv în una sau alta dintre formele unității de infracțiune — ar depinde de aspecte conjuncturale (posibil chiar arbitrare), precum: reglementarea (sau nu) de către legiuitor, la un anumit moment dat, a unei forme/variante agravate a anumitor infracțiuni, constând (de pildă) în producerea de consecințe deosebit de grave, ori modificarea conceptului legal de *consecințe deosebit de grave* etc.

De regulă, motivul pentru care doctrina consideră că o infracțiune progresivă este aceea care, ulterior producerii unei urmări inițiale (și încetării săvârșirii elementului material), conduce la amplificarea urmării *până la producerea unui rezultat mai grav, corespunzător unei noi încadrări juridice a infracțiunii*, se datorează faptului că adeseori (sub aspect statistic) infracțiunile cu desfășurare progresivă conduc la asemenea consecințe, precum și împrejurării că lipsa unei modificări a încadrării juridice a infracțiunii, ca efect al amplificării progresive a rezultatului, ar părea să nu implice efecte/consecințe relevante juridic.

O asemenea situație ar implica, așadar, aparent, o lipsă de interes în aprecierea infracțiunii ca fiind una progresivă, calificarea acesteia potrivit formei de unitate infracțională originară sub care s-a manifestat (infracțiune simplă, de pildă) fiind de natură să asigure, în principiu, aceleași consecințe juridice ca și cele implicate de calificarea ei ca infracțiune progresivă.

În acest sens s-a susținut că, potrivit art. 154 alin. (3) din Codul penal, termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunii progresive nu începe să curgă (precum în cazul celorlalte infracțiuni de durată: continue, continuate, de obicei) de la momentul final (al epuizării), ci, în mod similar (și) infracțiunii simple, de la data săvârșirii infracțiunii (înțeleasă în sensul ante-indicat de moment de la care fapta comisă prezintă relevanță infracțională).

Singura diferență între ipoteza infracțiunii simple și aceea a infracțiunii progresive ar fi eventuala redimensionare a duratei termenului de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunii progresive, corespunzător încadrării juridice finale a faptei, dar (desigur) numai în măsura în care o asemenea recalificare juridică ar fi incidentă și numai dacă, în considerarea ei, termenul de prescripție atras ar fi de durată diferită față de termenul de prescripție inițial avut în vedere (cel indicat de încadrarea juridică inițială a infracțiunii comise, anterior amplificării progresive a urmării acesteia).

Astfel, o infracțiune simplă (spre exemplu: abuzul în serviciu, folosirea funcției pentru favorizarea unei persoane) nu implică, per se (intrinsec, în mod obligatoriu), o latură obiectivă care presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp. Asemenea infracțiuni pot însă să ajungă să implice o asemenea evoluție/amplificare, în timp, a urmării inițiale. În acest caz, deși în abstract sunt apte de calificare drept infracțiuni simple, în spețele determinate în care urmează a fi judecate, ele urmează a fi efectiv apreciate drept infracțiuni progresive.

Prin urmare, în ceea ce privește data de la care începe să curgă, în cazul lor, termenul de prescripție a răspunderii penale, s-a apreciat că este cea indicată potrivit dispozițiilor art. 154 alin. (3) din Codul penal, anume: *data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii*, iar nu momentul finalizării procesului de amplificare (progresivă) a rezultatului.

În acest punct s-a subliniat că poate exista o singură ipoteză generică în cazul căreia, în prezența unei infracțiuni progresive (în calificarea/definirea acesteia potrivit celor expuse anterior), data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale nu ar putea fi (în mod obiectiv) momentul săvârșirii acțiunii sau inacțiunii [așa cum prevede, expres, art. 154 alin. (3) din Codul penal], respectiv ipoteza în care infracțiunea comisă (în formă progresivă) ar fi o infracțiune (de rezultat sau de pericol concret) în cazul căreia tentativa să nu fie incriminată (relevantă penal/pedepsibilă), de pildă, abuzul în serviciu, dar numai atunci când urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) s-ar produce la o oarecare distanță, în timp, de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material.

Într-o asemenea ipoteză, în pofida dispoziției legale exprese, s-a opinat că termenul de prescripție a răspunderii penale nu ar putea începe să curgă de la momentul desfășurării/finalizării acțiunii (sau inacțiunii), deoarece activitatea comisă ar deveni (pentru prima dată) relevantă penal (tipică, încadrabilă într-o normă de incriminare) abia la data apariției urmării, consecutiv desfășurării elementului material.

O apreciere contrară ar implica să se admită posibilitatea ca termenul de prescripție a răspunderii penale să înceapă a curge anterior momentului de la care fapta săvârșită poate fi apreciată drept infracțiune (anterior dobândirii unei — cel puțin — prime relevanțe penale a acesteia), ceea ce este absurd.

Prin urmare, s-a concluzionat că, în situația în care infracțiunea comisă (în formă progresivă) este o infracțiune (de rezultat sau de pericol concret) în cazul căreia tentativa nu este incriminată (relevantă penal/pedepsibilă), dacă urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță, în timp, față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune).

Ca observație, s-a subliniat că instanța nu poate fi împiedicată nici să judece fapta comisă, nici să pronunțe o hotărâre definitivă cu privire la aceasta, pe considerentul că până la data judecării nu s-a finalizat integral procesul de amplificare a urmării imediate (de pildă, că nu s-a produs încă definitiv paguba/prejudiciul final), pe motiv că procesul de amplificare (progresivă) a urmării imediate a infracțiunii este încă în curs de desfășurare, apreciindu-se că o asemenea perspectivă nu are niciun temei legal și ar conduce, în plus, la blocarea (potențial) *sine die* a desfășurării procedurilor de tragere la răspundere penală a infractorului.

Or, din moment ce este posibilă tragerea la răspundere penală a unei persoane (pentru o infracțiune care nu se încadrează în rândul celor expres și limitativ prevăzute de legiuitor ca excepții de la regula datei de la care curge termenul de prescripție a răspunderii penale, anume: infracțiunea continuă, cea continuată și cea de obicei), rezultă că se impune a se admite, totodată, că în beneficiul acelei persoane a început să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, care, prin împlinire, ar conduce la înlăturarea răspunderii penale a acelei persoane.

A aprecia altfel ar însemna extinderea excepțiilor legale strict determinate în materie de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale [art. 154 alin. (2) tezele II—IV din Codul penal], prin analogie *in mala partem* și asupra altor situații, ceea ce este, de principiu, un procedeu interzis.

În concluzie s-a susținut că: *data săvârșirii infracțiunii (implicit data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale) în cazul infracțiunilor care sunt la origine (în abstract) simple, dar a căror latură obiectivă a implicat producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp este reprezentată (după caz) de:*

— data actului de executare, atunci când infracțiunea face parte din categoria celor în cazul cărora tentativa este incriminată (relevantă penal, pedepsibilă) — indiferent de momentul la care s-a produs consumarea, precum și indiferent de împrejurarea că infracțiunea s-a epuizat sau nu până la momentul judecării (indiferent de momentul epuizării);

— data consumării (a apariției primei urmări imediate relevante penal, care permite încadrarea faptei comise drept infracțiune), atunci când infracțiunea face parte din categoria celor în cazul cărora tentativa nu este incriminată (relevantă penal, pedepsibilă) — indiferent de împrejurarea că infracțiunea s-a epuizat sau nu până la momentul judecării (indiferent de momentul epuizării).

Cu alte cuvinte, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este reprezentată, ca regulă (așadar: în cazul infracțiunilor simple, al infracțiunilor deviate, al infracțiunilor complexe și al infracțiunilor progresive), de primul moment cu începere de la care activitatea concret săvârșită prezintă relevanță penală (infracțională), fapta comisă fiind aptă de încadrare juridică drept infracțiune, iar persoana care a săvârșit-o fiind pasibilă de tragere la răspundere penală pentru aceasta. Numai în cazul în care activitatea infracțională concret săvârșită poate fi calificată drept infracțiune continuă sau ca infracțiune continuată ori ca infracțiune de obicei, prin excepție [expres prevăzută de lege — art. 154 alin. (2) tezele II—IV din Codul penal] de la această regulă, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este amânat până la momentul epuizării (după caz: data încetării acțiunii/inacțiunii; data ultimei acțiuni/inacțiuni; data ultimului act).

4.3. Direcția legislație, documentare și informatică juridică a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în punctul de vedere comunicat, în esență, a arătat:

Prin excluderea întrunirii condițiilor ce caracterizează infracțiunile continue, continuate sau progresive, se desprinde concluzia că infracțiunile examinate în cauza de față constituie infracțiuni simple.

Astfel, infracțiunea continuă implică o continuitate la nivelul acțiunii sau al inacțiunii care constituie elementul material al laturii obiective, în timp ce în cazul infracțiunilor care produc pagube succesive sau generează foloase patrimoniale succesive nu există o continuitate a acțiunii ori a inacțiunii care reprezintă elementul material.

Infracțiunea continuată presupune, potrivit art. 35 alin. (1) din Codul penal, săvârșirea la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni. Infracțiunea continuată, cauză de majorare a pedepsei, implică o reiterare a acțiunii sau a inacțiunii, spre deosebire de infracțiunile examinate, care presupun numai o producere succesivă a pagubei ori o obținere succesivă a folosului patrimonial.

Totodată, infracțiunea progresivă este definită ca fiind infracțiunea a cărei latură obiectivă, după ce a atins momentul consumativ corespunzător unei anumite infracțiuni, se amplifică

progresiv, fie prin agravarea urmări produse, fie prin producerea de noi urmări vătămătoare, corespunzătoare unei infracțiuni mai grave. Deși infracțiunile care produc pagube succesive sau generează foloase patrimoniale succesive, într-un interval de timp, prezintă asemănări cu infracțiunile progresive, prin amplificarea urmări produse, totuși ele nu implică încadrarea juridică într-o infracțiune mai gravă, ci, cel mult, reținerea dispozițiilor legale privitoare la faptele care au produs consecințe deosebit de grave (art. 256¹ din Codul penal pentru infracțiunea de înșelăciune și art. 309 din Codul penal pentru infracțiunea de abuz în serviciu).

Cu referire la momentul consumării infracțiunii s-a arătat că doctrina reține:

— o infracțiune-tip se consideră consumată atunci când toate condițiile din conținutul incriminării sunt întrunite, adică atunci când fapta, în obiectivitatea sa concretă, corespunde perfect obiectivității juridice din textul incriminator;

— infracțiunea fapt consumat se realizează atunci când activitatea infracțională prezintă toate condițiile cerute de lege pentru existența infracțiunii în configurația tipică a acesteia. Infracțiunea se consumă în momentul în care fapta săvârșită produce rezultatul tipic, potrivit legii, pentru existența infracțiunii în forma-tip;

— consumarea infracțiunii are loc în momentul în care sunt întrunite toate elementele constitutive ale acesteia, cu alte cuvinte atunci când se realizează o perfectă coincidență între fapta concret săvârșită de autor și modelul-tip descris în norma de incriminare.

Atât în cazul infracțiunii de înșelăciune, cât și în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu și de folosire a funcției pentru favorizarea unor persoane, producerea primei pagube/obținerea primului folos patrimonial determină consumarea infracțiunii, întrucât în momentul producerii primei pagube sau al obținerii primului folos patrimonial sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică. În acest moment, fapta săvârșită produce rezultatul tipic, cerut de norma de incriminare, pentru existența infracțiunii în forma-tip, consumându-se.

Totodată, faptele de înșelăciune și de abuz în serviciu întrunesc condițiile din conținutul incriminărilor și corespund perfect obiectivității juridice din textul art. 244 din Codul penal și al art. 297 din Codul penal în momentul producerii primei pagube, iar fapta de folosire a funcției pentru favorizarea unor persoane întrunește condițiile din conținutul incriminării și corespunde perfect obiectivității juridice din textul art. 301 din Codul penal în momentul obținerii primului folos patrimonial.

În consecință, în momentul producerii primei pagube/obținerii primului folos patrimonial, infracțiunile se consumă, realizându-se și modelul-tip descris în normele de incriminare.

Prin urmare, a admite că infracțiunea nu se consumă în momentul producerii primei pagube înseamnă a admite, de exemplu, în cazul infracțiunii de înșelăciune, că infracțiunea a rămas în faza tentativei, contrar normei de incriminare a înșelăciunii. Totodată, a accepta că infracțiunea se consumă în momentul producerii primei pagube nu înseamnă însă a nu lua în considerare pentru stabilirea prejudiciului pagubele produse succesiv în momente subsecvente consumării infracțiunii, ci numai a accepta că în momentul producerii primei pagube a fost atins momentul consumării, întrucât fapta concretă corespunde, din acest moment, în mod integral, tiparului descris în norma de incriminare.

Așadar, cu excepția tentativei, momentul „săvârșirii infracțiunii”, la care se referă dispozițiile art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, este reprezentat de momentul consumării

infracțiunii, inclus de legiuitor în definiția expresiei „săvârșirea unei infracțiuni”.

În consecință, în cazul infracțiunilor de înșelăciune (art. 244 din Codul penal), de abuz în serviciu (art. 297 din Codul penal) și de folosire a funcției pentru favorizarea unor persoane (art. 301 din Codul penal), prin care se produc pagube/se obțin foloase patrimoniale succesiv, caracterizate ca infracțiuni simple (pct. 3 lit. a din punctul de vedere), termenele de prescripție a răspunderii penale încep să curgă de la momentul consumării infracțiunii, identificat ca fiind momentul producerii primei pagube sau al obținerii primului folos patrimonial (pct. 3 lit. b din punctul de vedere).

În consecință, calcularea termenului de prescripție a răspunderii penale de la data producerii primei pagube/obținerii primului folos patrimonial ține seama și de dispozițiile art. 154 alin. (2) din Codul penal, teza referitoare la infracțiunea continuată, precum și de dispozițiile art. 154 alin. (3) din Codul penal.

Cu privire la infracțiunea continuată s-a arătat că legiuitorul stabilește, în cuprinsul dispozițiilor art. 154 alin. (2) din Codul penal, că termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni. În condițiile în care infracțiunea continuată constituie o cauză de majorare a pedepsei, nu se poate reține că regimul prescripției răspunderii penale (inclusiv sub aspectul momentului care determină curgerea termenului de prescripție) aplicabil infracțiunii continuate ar putea fi mai favorabil decât regimul prescripției răspunderii penale aplicabil infracțiunii simple.

Or, a calcula termenul de prescripție a răspunderii penale de la data producerii ultimei pagube sau a obținerii ultimului folos patrimonial în cazul infracțiunii simple înseamnă a admite că legiuitorul a conceput un regim mai favorabil din punctul de vedere al prescripției răspunderii penale în cazul infracțiunii continuate în raport cu infracțiunea simplă, concluzie dificil de admis.

De asemenea, cu privire la infracțiunea progresivă, s-a precizat că legiuitorul prevede, în dispozițiile art. 154 alin. (3) din Codul penal, că termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs. Și în acest caz, în condițiile în care infracțiunea progresivă implică încadrarea juridică într-o infracțiune mai gravă, este greu de acceptat că regimul prescripției răspunderii penale (sub aspectul momentului care determină curgerea termenului de prescripție) aplicabil infracțiunii progresive ar putea fi mai favorabil decât regimul prescripției răspunderii penale aplicabil infracțiunii simple.

Prin urmare, a calcula termenul de prescripție a răspunderii penale de la data producerii ultimei pagube sau a obținerii ultimului folos patrimonial în cazul infracțiunii simple înseamnă a accepta că legiuitorul a reglementat un regim mai favorabil din punctul de vedere al prescripției răspunderii penale în cazul infracțiunii progresive în raport cu infracțiunea simplă, deși infracțiunea progresivă presupune încadrarea juridică într-o infracțiune mai gravă.

5. Raportul asupra recursului în interesul legii

Judecătorul-raportor, prin raportul întocmit în cauză privind sesizarea referitoare la data săvârșirii infracțiunii, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, a constatat că recursul în interesul legii este admisibil.

Rezumând problema de drept care a primit o soluționare diferită de instanțele judecătorești, prin hotărâri judecătorești definitive, judecătorul-raportor a apreciat că, indiferent de natura

juridică a infracțiunilor care fac obiectul prezentului recurs în interesul legii, respectiv dacă sunt infracțiuni simple (în mod abstract) sau asimilate infracțiunilor progresive, în cazul infracțiunilor a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, data consumării și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale nu poate fi alta decât momentul apariției primei pagube/obținerii primului folos patrimonial sau a primei urmări imediate relevante penal, acest moment fiind cel care permite încadrarea faptei comise drept infracțiune.

6. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale aplicabile în materie, reține următoarele:

6.1. Analiza condițiilor de admisibilitate

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a făcut de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 471 din Codul de procedură penală.

Potrivit **art. 471 din Codul de procedură penală:**

(1) *Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.*

(2) *Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.*

(3) *Cererea de recurs în interesul legii trebuie să fie însoțită, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă, de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești.*

Art. 472 din Codul de procedură penală, sub aspectul condițiilor de admisibilitate, stabilește că recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere.

Verificând regularitatea investiției, în raport cu prevederile legale sus-citate, care enumeră, în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a constatat că această primă condiție referitoare la calitatea procesuală activă a titularului sesizării este îndeplinită.

Ca urmare a verificării jurisprudenței atașate actului de sesizare, care ar trebui să releve soluționarea în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive a problemei de drept care face obiectul judecării, se constată că este îndeplinită și cea de-a doua condiție de admisibilitate prevăzută de art. 472 din Codul de procedură penală, respectiv dovada că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere.

6.2. Dispozițiile legale relevante pentru lămurirea problemei de drept (data de început a curgerii termenului de prescripție):

Art. 154 din Codul penal

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;

b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;

e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.

(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.

(3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiuni și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

(4) În cazul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, al celor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile, precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

Art. 174 din Codul penal

Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

6.3. Cu privire la dezlegarea problemei de drept sesizate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii reține următoarele:

Problema de drept ridicată în recursul în interesul legii, cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, implică stabilirea datei săvârșirii infracțiunii, dată de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple (constând într-o singură acțiune sau inacțiune) a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, respectiv dacă aceasta este data actului de executare sau data finalizării producerii pagubei/realizării folosului, ulterioară actului de executare.

Termenul de prescripție a răspunderii penale pentru o infracțiune începe să curgă (ca regulă) de la data săvârșirii infracțiunii, astfel încât se impune identificarea momentului la care se consideră a fi săvârșită o infracțiune.

În acest sens, conform dispozițiilor art. 174 din Codul penal, legea stabilește că: „*Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.*”

Referitor la momentul consumării infracțiunii, s-a arătat că: „*o infracțiune tip se consideră consumată atunci când toate condițiile din conținutul incriminării sunt întrunite, adică atunci când fapta, în obiectivitatea sa concretă, corespunde perfect*

obiectivității juridice din textul incriminator” (Vintilă Dongoroz, *Drept penal*, Reeditarea ediției din 1939, Asociația Română de Științe Penale, București, 2000, p. 241); „*infracțiunea fapt consumat se realizează atunci când activitatea infracțională prezintă toate condițiile cerute de lege pentru existența infracțiunii în configurația tipică a acesteia. Infracțiunea se consumă în momentul în care fapta săvârșită produce rezultatul tipic, potrivit legii, pentru existența infracțiunii în forma tip*” (Costică Bulai, Bogdan N. Bulai, *Manual de drept penal, Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 438); „*consumarea infracțiunii are loc în momentul în care sunt întrunite toate elementele constitutive ale acesteia, cu alte cuvinte atunci când se realizează o perfectă coincidență între fapta concret săvârșită de autor și modelul-tip descris în norma de incriminare*” (Florin Streteanu, *Tratat de drept penal, Partea generală*, volumul I, Editura C.H. Beck, București, 2008, p. 666).

Așadar, data la care se consideră săvârșită o infracțiune (implicit momentul de la care începe să curgă, ca regulă, termenul de prescripție a răspunderii penale raportat la aceasta) este data de la care fapta concret comisă dobândește relevanță penală, după caz: momentul consumării sau chiar și momentul de la care se poate reține comiterea tentativei respectivei infracțiuni. În acest ultim caz, desigur, sunt avute în vedere doar ipotezele incriminărilor în raport cu care tentativa este posibilă și (în plus) relevantă penal (incriminată/pedepsibilă) — căci în art. 174 din Codul penal legiuitorul se referă la „(...) faptele pe care legea le pedepsește (...) ca tentativă”.

Totodată, art. 154 din Codul penal prevede termenele de prescripție a răspunderii penale, stabilind că aceste termene încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii:

— în cazul infracțiunilor continue, termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiuni;

— în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act;

— în cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiuni și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.

După cum se poate observa, momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este în directă legătură cu calificarea concretă a faptei, deci cu stabilirea naturii juridice a infracțiunii ca fiind simplă, continuă, continuată sau progresivă.

Obiectul prezentului recurs în interesul legii vizează exclusiv infracțiunile simple ce constau într-o singură acțiune sau inacțiune, care prezintă particularitatea producerii unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp. Drept urmare, pentru a stabili data săvârșirii acestei infracțiuni, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, Înalta Curte de Casație și Justiție are în vedere doar acest tip de infracțiune.

În ceea ce privește calificarea infracțiunilor de înșelăciune comise prin mai multe acte materiale, la care se referă unele dintre hotărârile definitive atașate prezentului recurs în interesul legii, aceasta a fost stabilită în funcție de particularitățile fiecărei cauze în parte, nefiind rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție ca în acest recurs în interesul legii să stabilească dacă, în spețele citate, încadrarea juridică a faptelor a fost sau nu corectă și care dintre formele unității infracționale ar fi trebuit reținute.

Data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă presupune producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, va fi stabilită în urma analizei argumentelor logico-juridice care au determinat

statuarea unei anumite date a începerii termenului de prescripție a răspunderii penale în cazul altor forme ale unității de infracțiuni. În consecință, pentru identificarea datei de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunii simple, Înalta Curte va analiza modul de reglementare a acestuia și rațiunea pentru care legiuitorul a ales una sau alta dintre soluțiile prevăzute de cod în cazul altor forme ale unității infracționale.

Deosebirile existente între infracțiunea simplă și infracțiunea continuă, continuată și progresivă, chiar și atunci când aceasta presupune producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, sunt evidente:

a) infracțiunea simplă, sub raport obiectiv, se caracterizează printr-o activitate unică, ce produce rezultatul tipic și nu cunoaște un moment al epuizării distinct de cel al consumării, infracțiunea fapt epuizat fiind posibilă doar la infracțiunile continue, continuate, progresive și la cele de obicei (V. Dongoroz, Drept penal, București, 2000, pag. 244, reeditare curs 1939; V. Papadopol, Formele unității infracționale în dreptul penal român, București 1992, pag. 34; C. Bulai, Manual de drept penal, București 1999, pag. fila 411, C. Mitrache, Drept penal român, București 1994, pag. 109);

b) infracțiunea continuă implică o continuitate la nivelul acțiunii sau al inacțiunii care constituie elementul material al laturii obiective, în timp ce în cazul infracțiunilor simple care produc pagube succesive sau generează foloase patrimoniale succesive nu există o asemenea continuitate. În cazul primei infracțiuni, subiectul însuși lasă să continue actul de conduită. Tocmai în considerarea faptului că subiectul are posibilitatea de a pune capăt actului său de conduită, dar alege să lase să îi continue efectele, legiuitorul a stabilit, potrivit art. 154 alin. (3) din Codul penal, că, în cazul infracțiunilor continue, termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii;

c) infracțiunea continuată presupune, potrivit art. 35 alin. (1) din Codul penal, săvârșirea la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni. Infracțiunea continuată, cauză de majorare a pedepsei, implică o reiterare a acțiunii sau a inacțiunii, spre deosebire de infracțiunile examinate în prezentul recurs în interesul legii, care presupun numai o producere succesivă a pagubei ori o obținere succesivă a folosului patrimonial. În considerarea repetării actului de conduită într-o formă care întrunește toate elementele de tipicitate ale unei infracțiuni, conform art. 154 alin. (3) din Codul penal, în cazul infracțiunilor continuate, termenul de prescripție a răspunderii penale curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni;

Spre deosebire de infracțiunea continuată, în cazul infracțiunilor simple care produc pagube succesive sau generează foloase patrimoniale succesive, nu există acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni săvârșite la diferite intervale de timp și în realizarea aceleiași rezoluții infracționale.

d) partea generală a Codului penal nu cuprinde nicio dispoziție privitoare la infracțiunea progresivă. În partea specială a Codului penal sunt incriminate infracțiuni progresive, iar elementele de tipicitate ale acestei forme a unității infracționale au fost identificate prin analiza conținutului lor și generalizarea elementelor comune.

Astfel, infracțiunea progresivă este definită ca fiind infracțiunea a cărei latură obiectivă, după ce a atins momentul consumării corespunzător unei anumite infracțiuni, se amplifică progresiv, fie prin agravarea urmării produse, fie prin producerea de noi urmări vătămătoare, corespunzătoare unei infracțiuni mai

grave. În acest caz, rezultatul infracțiunii se amplifică în timp, deși actul de conduită al subiectului a încetat. Spre deosebire de infracțiunea continuă, la care subiectul, având posibilitatea să pună capăt conduitei sale, nu o face, în cazul infracțiunii progresive rezultatul se amplifică în timp, de regulă independent de voința subiectului. Elementul material al infracțiunii progresive este identic cu acela al infracțiunii de bază, constând în acțiunea sau inacțiunea constitutivă a acesteia.

Pentru ca amplificarea rezultatului să dea naștere infracțiunii progresive este necesar, pe de o parte, ca posibilitatea amplificării urmărilor să rezulte din cuprinsul textului de incriminare și, pe de altă parte, ca rezultatul amplificat să atribuie faptei care l-a produs o încadrare juridică deosebită, mai grea decât aceea pe care i-o conferea rezultatul inițial.

Potrivit art. 154 alin. (3) din Codul penal, în cazul infracțiunii progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii, *dar se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs*.

În concluzie, față de cele ce precedă, prin dispozițiile art. 154 din Codul penal, legiuitorul a stabilit data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale, în cazul unor forme ale unității infracționale, atât în raport cu conduita subiectului, cât și cu întrunirea elementelor de tipicitate ale infracțiunii (data ultimului act de executare în cazul infracțiunilor continuate, data la care conduita a încetat în cazul infracțiunii continue și data la care conduita a produs primul rezultat de natură să încadreze fapta în ilicitul penal, în cazul infracțiunii progresive).

Deși nu implică încadrarea juridică într-o altă infracțiune, mai gravă, infracțiunile simple care produc pagube succesive sau generează foloase patrimoniale succesive, într-un interval de timp, prezintă asemănări cu infracțiunile progresive, prin amplificarea urmării produse, care poate determina reținerea unei forme agravate (cu titlu de exemplu, incidenta dispozițiilor legale privitoare la faptele care au produs consecințe deosebite de grave — art. 256 din Codul penal pentru infracțiunea de înșelăciune și art. 309 din Codul penal pentru infracțiunea de abuz în serviciu).

Această perspectivă este apropiată de modul în care fostul Tribunal Suprem a înțeles să interpreteze noțiunea de „*dată a săvârșirii infracțiunii*”. Astfel, prin Decizia de îndrumare nr. 1 din 20 iunie 1987 a Plenului Tribunalului Suprem, s-a stabilit că, în cazul infracțiunilor cu urmări progresive ori ale căror consecințe nu se produc imediat după executarea acțiunii sau inacțiunii de către autor, instanțele care au considerat că „*data săvârșirii infracțiunii este aceea a producerii rezultatului, când elementele constitutive ale faptei penale sunt în întregime întrunite*”, nu au interpretat corect legea, întrucât „*fapta trebuie considerată săvârșită la data executării acțiunii sau inacțiunii ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii, indiferent de momentul producerii rezultatului*”.

Prin aceeași decizie s-a stabilit că: „În cazurile când legea penală prevede că anumite efecte juridice se produc în raport cu data săvârșirii infracțiunii, prin această expresie se înțelege data actului de executare ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii, iar nu data consumării acesteia prin producerea rezultatului.”

Este important de precizat aici că, spre deosebire de ipoteza avută în vedere de fostul Tribunal Suprem, care viza infracțiunile cu urmări progresive, în care exista o primă acțiune care permitea tragerea la răspundere penală a persoanei vinovate și, implicit, curgerea termenului de prescripție a răspunderii penale de la data executării acțiunii sau inacțiunii ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii, în cazul

infracțiunilor a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp și pentru care nu este incriminată tentativa, data acțiunii sau inacțiunii nu se poate identifica cu data săvârșirii infracțiunii și, în egală măsură, cu momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale, în condițiile în care, la acest moment, nu există o infracțiune aflată cel puțin în faza unei tentative pedepsibile.

În consecință, în cazul infracțiunilor de: abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, prevăzută de art. 301 din Codul penal, momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a obținut primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip.

Prin urmare, atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol concret, dacă, în caz concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune).

Momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale nu poate fi extins până la data producerii definitive a pagubei sau până la data realizării definitive a folosului patrimonial.

În primul rând, astfel cum s-a arătat anterior, potrivit art. 154 din Codul penal, curgerea termenului de prescripție este legată de data actului de conduită, or infracțiunea simplă nu cunoaște un moment al epuizării, distinct de cel al consumării, infracțiunea fapt epuizat fiind posibilă doar la infracțiunile continue, continuate, progresive și la cele din obicei.

Pe de altă parte, având în vedere natura instituției prescripției penale, care presupune, în primul rând, un drept al unei persoane care a comis o infracțiune, aceasta beneficiind de

posibilitatea de a nu mai fi trasă la răspundere penală dacă s-a împlinit un termen și, în al doilea rând, faptul că această instituție de drept penal instituie o obligație de rezultat în sarcina statului, reprezentat prin organele judiciare, de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa corespunzătoare celui care a săvârșit o infracțiune, într-un termen rezonabil, nu poate fi acceptat punctul de vedere, care propune calcularea termenului de prescripție de la data producerii definitive a pagubei sau de la data realizării definitive a folosului patrimonial, întrucât acest lucru ar presupune prelungirea în mod excesiv, artificial și nejustificat a termenului de prescripție, după momentul la care a încetat actul de conduită care a dat naștere infracțiunii.

În aceste condiții, prin calcularea termenului de prescripție de la data producerii definitive a pagubei sau de la data realizării definitive a folosului patrimonial, s-ar admite că în cazul infracțiunilor simple legiuitorul a dorit să instituie un tratament mai puțin favorabil decât cel aplicabil infracțiunii progresive (tip) care, în principiu, presupune schimbarea încadrării juridice dintr-o infracțiune inițială mai ușoară într-o infracțiune mai gravă.

În altă ordine de idei, dacă s-ar accepta soluția propusă de parchet, instanța ar putea fi împiedicată să judece fapta comisă sau să pronunțe o hotărâre cu privire la aceasta, pe considerentul că până la data judecării nu s-a finalizat integral procesul de amplificare a urmării imediate (de pildă, că nu s-a produs încă definitiv paguba/prejudiciul final), cu alte cuvinte, pe motiv că procesul de amplificare (progresivă) a urmării imediate a infracțiunii este încă în curs de desfășurare.

În concluzie, se constată că, în cazul infracțiunilor ce constau într-o singură acțiune sau inacțiune și a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube/realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale nu poate fi alta decât momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit, acest moment fiind cel care permite încadrarea faptei comise drept infracțiune.

Prin urmare, având în vedere obiectul sesizării, în considerarea celor expuse, în interpretarea și aplicarea art. 174, cu referire la art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, se va stabili că:

Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea art. 174, cu referire la art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, stabilește că:

Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 februarie 2019.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ILIE IULIAN DRAGOMIR

Magistrat-asistent,

Adina Andreea Ciuhan Teodoru

ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE**CUANTUMUL TOTAL**

**al sumelor provenite din finanțările private ale partidelor politice în anul 2018,
conform Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice
și a campaniilor electorale — Partidul Uniunea Salvați România**

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2018

Denumirea partidului politic: Partidul Uniunea Salvați România
Sediul partidului politic: Bd. Aviatorilor nr. 9, sectorul 1, București

Nr. crt.	Organizația/ Filiala județeană	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna ianuarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna februarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna martie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna aprilie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna mai	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna iunie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna iulie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna august	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna septembrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna octombrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna noiembrie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna decembrie
1	Uniunea Salvați România USR	71073,54	49814,53	43324,34	49936,00	51881,25	62837,49	72962,85	70192,32	97149,84	136317,04	97548,29	104167,54

Cuquantumul total	907205,03
Numele și prenumele reprezentantului legal	Dan Ilie Barna
Semnătura	
Data întocmirii	30.04.2019

**Lista persoanelor fizice care au făcut în anul 2018 donații
a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară**

Denumirea partidului politic: Partidul Uniunea Salvați România
Sediul partidului politic: Bd. Aviatorilor nr. 9, sectorul 1, București

Nr. crt.	Organizația/ Filiala județeană care a încasat donația ¹	Nume	Prenume	Cetățenia	Valoarea donației	Felul donației	Data primirii donației
1	Uniunea Salvați România USR	Echert	Adrian	română	65334	lei	17.01.2018, 13.02.2018
		Ispir	Laurențiu	română	28000	lei	08.06.2018, 27.07.2018, 28.08.2018, 24.09.2018, 29.10.2018, 10.12.2018, 27.12.2018

Cuquantumul total	93334
Numele și prenumele reprezentantului legal	Dan Ilie Barna
Semnătura	
Data întocmirii	30.04.2019

¹ În cazul în care există persoane fizice care au făcut donații în mai multe organizații/filiale, iar valoarea totală a acestora depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, se vor înscrie toate organizațiile/filialele unde s-au încasat donațiile respective.

Suma totală a donațiilor confidențiale primite în anul 2018

Denumirea partidului politic: Partidul Uniunea Salvați România
Sediul partidului politic: Bd. Aviatorilor nr. 9, sectorul 1, București

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna ianuarie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna februarie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna martie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna aprilie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna mai	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna iunie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna iulie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna august	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna septembrie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna octombrie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna noiembrie	Cuquantumul total al donațiilor primite în luna decembrie
1.	Uniunea Salvați România USR				1050		10	10	10	3325	8940	7180	3490

Cuquantumul total	24015
Numele și prenumele reprezentantului legal	Dan Ilie Barna
Semnătura	
Data întocmirii	30.04.2019

Situația centralizată a cuantumurilor totale ale veniturilor obținute în anul 2018 din sursele prevăzute de art. 16 din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Denumirea partidului politic: Partidul Uniunea Salvați România
Sediul partidului politic: Bd. Aviatorilor nr. 9, sectorul 1, București

Nr. crt.	Organizația/ Filiala județeană	Activitatea generatoare de venit	Sursa venitului	Cuquantumul anual
1	Uniunea Salvați România USR	Editarea, realizarea și difuzarea publicațiilor ori a altor materiale de propagandă și cultură politică proprii		0,00
		Vânzarea de bilete, taxe de participare sau altele asemenea la acțiuni culturale, sportive, precum și la întruniri și seminare cu tematică politică, economică sau socială		0,00
		Servicii oferite către membrii partidului pentru organizarea acțiunilor culturale, sportive, întrunirilor și seminarelor cu tematică politică, economică sau socială		0,00
		Închirierea spațiilor aflate în patrimoniul propriu pentru conferințe sau acțiuni social-culturale		0,00
		Închirierea spațiilor aflate în patrimoniul propriu pentru organizarea birourilor parlamentare	Venituri din închirieri spații birouri parlamentare	0,00
		Înstrăinarea terenurilor și clădirilor din patrimoniu		0,00
		Înstrăinarea bunurilor mobile din patrimoniu		0,00
		Subînchirierea spațiilor primite conform prevederilor art. 26 alin. (1)—(3) din Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru organizarea birourilor parlamentare		6382,00
		Emiterea carnetelor/legitimațiilor de membru al partidului politic		0,00
		Dobânzi bancare	Venituri din dobânzi	281,01

Cuquantumul total	6663,01
Numele și prenumele reprezentantului legal	Dan Ilie Barna
Semnătura	
Data întocmirii	30.04.2019

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

